

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
PAOLO MENGOTZI
της 21ης Μαΐου 2014¹

Υπόθεση C-575/12

AS Air Baltic Corporation
κατά
Valsts robežsardze

[αίτηση του administratīvā apgabaltiesa (Λεττονία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης — Έλεγχος στα σύνορα, άσυλο, [εισερχόμενη] μετανάστευση — κανονισμός (ΕΚ) 562/2006 — Άρθρο 5, παράγραφος 1 — Διέλευση των συνόρων — Απαίτηση έγκυρης θεωρήσεως περιεχόμενης σε έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο — κανονισμός (ΕΚ) 810/2009 — Επιρροή της ακυρώσεως ταξιδιωτικού εγγράφου στο κύρος της θεωρήσεως που περιέχει»

1. Δύναται να εισέλθει στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπήκοος τρίτου κράτους, ο οποίος υπόκειται στην υποχρέωση θεωρήσεως [εισόδου], όταν παρουσιάζεται στα εξωτερικά σύνορα εφοδιασμένος με έγκυρη θεώρηση περιεχόμενη σε ένα μη έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, και με ένα έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο αλλά στερούμενο θεωρήσεως; Αυτό είναι το ζήτημα της υπό κρίση αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

I – Το νομικό πλαίσιο

A – Το δίκαιο της Ένωσης

1. Ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν

2. Ο κανονισμός (ΕΚ) 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν)², έχει ως αντικείμενο, κατά το άρθρο του 1, να θεσπίσει «τους κανόνες συνοριακού ελέγχου προσώπων κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

3. Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν απαριθμεί, ως ακολούθως, τις προϋποθέσεις εισόδου των υπηκόων τρίτων χωρών:

«Για παραμονή μικρότερη του τριμήνου ανά εξάμηνο, οι υπήκοοι τρίτων χωρών οφείλουν να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις εισόδου:

α) να διαθέτουν έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο ή έγγραφα που επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων·

¹ — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

² — ΕΕ L 105, σ. 1.

β) να διαθέτουν έγκυρη θεώρηση, εφόσον απαιτείται [...]

[...]».

4. Το άρθρο 5, παράγραφος 4, στοιχείο β', του κώδικα συνόρων του Σένγκεν προβλέπει:

«[κ]ατά παρέκκλιση της παραγράφου 1,

[...]

β) στους υπηκόους τρίτης χώρας οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, εκτός από το στοιχείο β), και παρουσιάζονται στα σύνορα μπορεί να επιτραπεί η είσοδος στην επικράτεια των κρατών μελών, εάν εκδοθεί θεώρηση στα σύνορα [...]

[...]

Εάν δεν είναι δυνατόν να τεθεί θεώρηση στο συγκεκριμένο έγγραφο, πρέπει να τεθεί κατ' εξαίρεση σε χωριστό φύλλο το οποίο προσαρτάται στο έγγραφο. [...]»

5. Το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν έχει ως εξής:

«Κατά την είσοδο και την έξοδο, οι υπήκοοι τρίτων χωρών υποβάλλονται σε διεξοδικό έλεγχο.

α) Οι διεξοδικοί έλεγχοι κατά την είσοδο περιλαμβάνουν την εξακρίβωση των προϋποθέσεων εισόδου που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, καθώς και, ενδεχομένως, των εγγράφων που επιτρέπουν τη διαμονή και την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. Η εξακρίβωση αυτή περιλαμβάνει αναλυτική εξέταση των ακόλουθων στοιχείων:

- i) εξακρίβωση ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας διαθέτει έγγραφο έγκυρο για τη διέλευση των συνόρων το οποίο δεν έχει λήξει και ότι το έγγραφο αυτό συνοδεύεται, κατά περίπτωση, από την αναγκαία θεώρηση ή τίτλο διαμονής,
- ii) λεπτομερή έλεγχο του ταξιδιωτικού εγγράφου για τη διαπίστωση ενδείξεων παραποίησης ή πλαστογράφησης,
- iii) εξέταση των σφραγίδων εισόδου και εξόδου του ταξιδιωτικού εγγράφου του υπηκόου τρίτης χώρας προκειμένου να εξακριβωθεί, με σύγκριση των ημερομηνιών εισόδου και εξόδου, ότι αυτός δεν έχει ήδη υπερβεί την ανώτατη διάρκεια επιτρεπόμενης παραμονής στο έδαφος των κρατών μελών,

[...]».

6. Το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κώδικα συνόρων του Σένγκεν προβλέπει ότι «[τ]α ταξιδιωτικά έγγραφα των υπηκόων τρίτων χωρών σφραγίζονται συστηματικά κατά την είσοδο και την έξοδο. Ειδικότερα, σφραγίδα εισόδου ή εξόδου τοποθετείται [...] στα έγγραφα που επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων από υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους έχει χορηγηθεί θεώρηση στα σύνορα από κάποιο κράτος μέλος».

7. Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ορίζει ότι «[η] είσοδος στην επικράτεια των κρατών μελών απαγορεύεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που δεν πληρούν το σύνολο των προϋποθέσεων εισόδου, όπως καθορίζονται με το άρθρο 5, παράγραφος 1».

2. Ο κώδικας θεωρήσεων

8. Ο κανονισμός (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα για τις θεωρήσεις (κώδικας θεωρήσεων)³, σκοπεί, σύμφωνα με το άρθρο του 1, παράγραφος 1, να θεσπίσει «τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις έκδοσης θεωρήσεων για διέλευση από ή με πρόθεση παραμονής στην επικράτεια των κρατών μελών, που δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών».

9. Το άρθρο 12 του κώδικα θεωρήσεων, που αφορά τα ταξιδιωτικά έγγραφα, έχει ως εξής:

«Ο αιτών υποβάλλει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο που πληροί τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) η ισχύς του εκτείνεται τουλάχιστον τρεις μήνες μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης από την επικράτεια των κρατών μελών ή, σε περίπτωση περισσότερων επισκέψεων, μετά την τελευταία προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης από την επικράτεια των κρατών μελών [...]
- β) περιέχει τουλάχιστον δύο κενές σελίδες·
- γ) εκδόθηκε εντός της προηγούμενης δεκαετίας.»

10. Το άρθρο 21, παράγραφος 3, του κώδικα θεωρήσεων διευκρινίζει ότι «[τ]ο προξενείο, ενώ εξετάζει εάν ο αιτών πληροί τους όρους εισόδου, επαληθεύει [...] ότι το υποβληθέν ταξιδιωτικό έγγραφο δεν είναι πλαστό, παραποιημένο ή προϊόν απομίμησης».

11. Το άρθρο 34 του κώδικα θεωρήσεων έχει ως εξής:

«1. Μια θεώρηση καταργείται εάν καταστεί προφανές ότι οι όροι χορήγησης της θεώρησης δεν πληρούνταν κατά τον χρόνο κατά τον οποίο χορηγήθηκε [...] Η θεώρηση καταργείται καταρχήν από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους που τη χορήγησε. Η θεώρηση μπορεί να καταργηθεί [ακυρωθεί] από τις αρμόδιες αρχές άλλου κράτους μέλους, οπότε οι αρχές του κράτους μέλους που τη χορήγησε ενημερώνονται για την εν λόγω κατάργηση [ακύρωση].

2. Μια θεώρηση ανακαλείται εάν καταστεί προφανές ότι οι όροι χορήγησης της θεώρησης δεν πληρούνται πλέον. Η θεώρηση ανακαλείται καταρχήν από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους που τη χορήγησε. Η θεώρηση μπορεί να ανακληθεί από τις αρμόδιες αρχές άλλου κράτους μέλους, οπότε οι αρχές του κράτους μέλους που τη χορήγησε ενημερώνονται για την εν λόγω ανάκληση.

[...]

5. Όταν μια θεώρηση καταργείται ή ανακαλείται, τοποθετείται στη θεώρηση σφραγίδα με τη λέξη “ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ” ή “ΑΝΑΚΑΛΕΙΤΑΙ” [...]

6. Η απόφαση περί καταργήσεως [ακυρώσεως] ή ανακλήσεως και οι λόγοι στους οποίους βασίζεται κοινοποιούνται στον αιτούντα με το τυποποιημένο υπόδειγμα που προβλέπεται στο παράρτημα VI.

7. Οι κάτοχοι θεωρήσεων οι οποίες καταργήθηκαν ή ανακλήθηκαν δικαιούνται να ασκήσουν προσφυγή [...].»

3 — ΕΕ L 243, σ. 1.

B – Το λεττονικό δίκαιο

12. Το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημεία 1 και 2, του νόμου περί μεταναστεύσεως (*Imigrācijas likums*) προβλέπει τα εξής:

«(1). Αλλοδαπός έχει δικαίωμα εισόδου και παραμονής στη Δημοκρατία της Λεττονίας εάν διαθέτει συγχρόνως:

έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο [...]

έγκυρη θεώρηση περιεχόμενη σε έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο [...]»⁴.

13. Το άρθρο 21, παράγραφος 1, του νόμου περί μεταναστεύσεως υποχρεώνει τον μεταφορέα να διασφαλίζει ότι ο αλλοδαπός τον οποίο μεταφέρει διαθέτει τα αναγκαία για την είσοδο στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Λεττονίας έγγραφα. Η κύρωση για την παράβαση της υποχρέωσης αυτής συνίσταται στην επιβολή διοικητικού προστίμου.

II – Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

14. Με την πτήση μεταξύ Μόσχας (Ρωσία) και Ρίγας (Λεττονία) που πραγματοποιήθηκε στις 8 Οκτωβρίου 2010, η αεροπορική εταιρία AS Air Baltic Corporation (στο εξής: Air Baltic Corporation) μετέφερε έναν Ινδό πολίτη ο οποίος, επ' αφορμή του συνοριακού ελέγχου που έλαβε χώρα κατά την άφιξη, επέδειξε ένα έγκυρο ινδικό διαβατήριο χωρίς θεώρηση Σένγκεν καθώς και ένα ινδικό διαβατήριο ακυρωθέν που έφερε θεώρηση Σένγκεν πολλαπλών εισόδων κατηγορίας «Γ», εκδοθείσα από την Ιταλική Δημοκρατία με ισχύ από τις 25 Μαΐου 2009 έως τις 25 Μαΐου 2014. Το ακυρωθέν διαβατήριο έφερε την ακόλουθη παρατήρηση, «Ακυρωθέν διαβατήριο. Οι νόμιμες θεωρήσεις του διαβατηρίου δεν ακυρώνονται».

15. Οι αρμόδιες για τον έλεγχο συνδρομής των προϋποθέσεων εισόδου υπηκόων τρίτων κρατών στην επικράτεια της Ένωσης λεττονικές αρχές απαγόρευσαν στον Ινδό υπήκοο την είσοδο με την αιτιολογία ότι δεν διέθετε έγκυρη θεώρηση περιεχόμενη σε έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο.

16. Επιπλέον, το προσωπικό ασφαλείας συνόρων έκρινε ότι η αεροπορική εταιρία είχε παραβεί την εθνική νομοθεσία περί μεταναστεύσεως μεταφέροντας προς τη Λεττονία επιβάτη που δεν διέθετε τα αναγκαία για την είσοδό του στο λεττονικό έδαφος έγγραφα. Ως εκ τούτου, με απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2010 επέβαλαν στην εν λόγω εταιρία διοικητικό πρόστιμο ύψους 2 000 λεττονικών λατς (LVL).

17. Η Air Baltic Corporation άσκησε ένσταση ενώπιον του προϊσταμένου της οικείας υπηρεσίας ασφαλείας συνόρων, ο οποίος με απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2010 επιβεβαίωσε το πρόστιμο. Η Air Baltic Corporation άσκησε ως εκ τούτου μια πρώτη ένδικη προσφυγή, η οποία απορρίφθηκε στις 12 Αυγούστου 2011.

18. Στη συνέχεια, η Air Baltic Corporation άσκησε έφεση ενώπιον του *administratīvā apgabaltiesa* (Λεττονία) ζητώντας την ακύρωση της επίμαχης αποφάσεως επιβολής του διοικητικού προστίμου.

⁴ — Η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι, για να εισέλθει υπήκοος τρίτου κράτους υποκείμενος στην υποχρέωση θεωρήσεως, πρέπει να επιδεικνύει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο στο οποίο προσαρτάται ισχύουσα θεώρηση.

19. Κατά το αιτούν δικαστήριο, όμως, καίτοι το λεττονικό δίκαιο επιβάλλει την επίδειξη στα σύνορα έγκυρης θεωρήσεως τεθείσας επί έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου, δεν προκύπτει, εντούτοις, σαφώς από το δίκαιο της Ένωσης ότι αυτό επιβάλλει στους υπηκόους τρίτων κρατών οι οποίοι υπόκεινται σε υποχρέωση θεωρήσεως⁵, κατά τον χρόνο διελεύσεως των εξωτερικών συνόρων, την κατοχή έγκυρης θεωρήσεως περιεχόμενης σε επίσης έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, ούτε ότι η ακύρωση του ταξιδιωτικού εγγράφου που περιέχει τη θεώρηση έχει οιαδήποτε επίπτωση στο κύρος αυτής. Διερωτάται, επομένως, κατά πόσον ο Ινδός πολίτης μπορούσε πράγματι να θεωρηθεί, από το προσωπικό ασφαλείας συνόρων, ως πρόσωπο που στερείται των αναγκαίων για τη διέλευση των συνόρων ταξιδιωτικών εγγράφων. Επισημαίνει, τέλος, ότι, όπως επισήμαναν και οι διάδικοι στην ενώπιόν του διαδικασία, οι διοικήσεις των κρατών μελών ακολουθούν διαφορετικές πρακτικές στις περιπτώσεις υπηκόων τρίτων χωρών που παρουσιάζονται στα εξωτερικά σύνορα κατέχοντας έγκυρη θεώρηση περιεχόμενη σε μη έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο καθώς και χωριστό έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο αλλά στερούμενο θεωρήσεως.

20. Αντιμέτωπη με δυσχέρεια ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης, το *administratīvā apgabaltiesa* αποφάσισε να αναστείλει τη δίκη και, με την απόφαση περί παραπομπής, η οποία περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 7 Δεκεμβρίου 2012, να υποβάλει στο Δικαστήριο, βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, τα ακόλουθα τρία προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Έχει το άρθρο 5 του [κώδικα συνόρων του Σένγκεν] την έννοια ότι η είσοδος πολίτη τρίτου κράτους εξαρτάται κατ' ανάγκη από την ύπαρξη έγκυρης θεωρήσεως περιεχόμενης σε έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο;
- 2) Συνεπάγεται, δυνάμει του [κώδικα θεωρήσεων], η ακύρωση ταξιδιωτικού εγγράφου επί του οποίου έχει επικολληθεί αυτοκόλλητη θεώρηση και την ακυρότητα της εκδοθείσας θεωρήσεως;
- 3) Είναι σύμφωνες με τον [κώδικα συνόρων του Σένγκεν] και τον [κώδικα θεωρήσεων] εθνικές διατάξεις που επιβάλλουν, ως υποχρεωτικό προαπαιτούμενο της εισόδου υπηκόων τρίτων κρατών, την ύπαρξη έγκυρης θεωρήσεως περιεχόμενης σε έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο;»

III – Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

21. Η Air Baltic Corporation, η Λεττονική, η Ιταλική, και η Φινλανδική Κυβέρνηση, η Ελβετική Συνομοσπονδία⁶, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου.

22. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 19ης Μαρτίου 2014 υπέβαλαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους η Air Baltic Corporation, η Λεττονική και η Φινλανδική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή.

IV – Νομική ανάλυση

23. Αν η ακυρότητα του ταξιδιωτικού εγγράφου επί του οποίου είχε επικολληθεί η θεώρηση επηρέαζε το κύρος της θεωρήσεως αυτής καθαυτήν, το ζήτημα αν υπήκοος τρίτου κράτους δύναται να εισέλθει στην επικράτεια της Ένωσης έχοντας στην κατοχή του μη έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο περιέχον τη θεώρηση και ένα έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο δεν θα ετίθετο.

5 — Βλ. κανονισμό (ΕΚ) 539/2001 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεωρήσης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή (ΕΕ L 81, σ. 1), και τις διάφορες πράξεις τροποποιήσεώς του.

6 — Σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 2, της Συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ 2008, L 53, σ. 52).

24. Κρίνω αναγκαίο, επομένως, να αναδιοργανώσω κατά κάποιο τρόπο τα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου και να αρχίσω από την ανάλυση του δεύτερου ερωτήματος. Θα εξετάσω στη συνέχεια κατά πόσον ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν επιβάλλει η έγκυρη θεώρηση να περιέχεται σε έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο κατά τον χρόνο διελεύσεως των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης. Τέλος, και σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, θα πρέπει να εξετάσω αν τα κράτη μέλη δύνανται, στο πλαίσιο του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και του κώδικα θεωρήσεων, να επιβάλουν μία πρόσθετη σε σχέση με τις προβλεπόμενες στους εν λόγω κώδικες προϋπόθεση εισόδου.

A – Επί της ενδεχόμενης επιρροής της λήξεως ισχύος του ταξιδιωτικού εγγράφου επί του οποίου έχει επικολληθεί η θεώρηση στο κύρος της θεωρήσεως αυτής καθαυτήν

25. Σημειώνεται εξ αρχής ότι το άρθρο 34 του κώδικα θεωρήσεων ορίζει τις προϋποθέσεις ακυρώσεως ή ανακλήσεως της θεωρήσεως. Ειδικότερα, μια θεώρηση ακυρώνεται εφόσον καταστεί προφανές ότι οι όροι χορηγήσεως της θεωρήσεως δεν πληρούνταν κατά τον χρόνο κατά τον οποίο χορηγήθηκε⁷ ή ανακαλείται εφόσον καταστεί προφανές ότι οι όροι χορηγήσεως της θεωρήσεως δεν πληρούνται πλέον⁸.

26. Και στις δύο περιπτώσεις ο κώδικας θεωρήσεων διευκρινίζει ότι εναπόκειται είτε στις αρμόδιες αρχές που εξέδωσαν τη θεώρηση είτε στις αρμόδιες αρχές άλλου κράτους μέλους να αποφασίζουν την ακύρωση ή την ανάκληση⁹. Η αρμοδιότητα για την απόφαση επί του κύρους της θεωρήσεως ανήκει επομένως αποκλειστικά στις αρχές των κρατών μελών.

27. Η ακύρωση ή η ανάκληση επισημαίνεται με την αναγραφή ενδείξεως επάνω στην ίδια τη θεώρηση¹⁰. Η απόφαση περί ακυρώσεως ή ανακλήσεως καθώς και οι λόγοι στους οποίους βασίζεται πρέπει επίσης να γνωστοποιούνται στον κάτοχο της θεωρήσεως μέσω της κοινοποίησης τυποποιημένου υποδείγματος¹¹.

28. Από το υπόδειγμα αυτό προκύπτει ότι η λήξη ισχύος του ταξιδιωτικού εγγράφου που υποβλήθηκε κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως για χορήγηση της θεωρήσεως δεν συμπεριλαμβάνεται στους λόγους που μπορούν να δικαιολογήσουν την ακύρωση ή την ανάκληση της θεωρήσεως. Όπως προκύπτει από το υπόδειγμα, ο μόνος λόγος που αφορά άμεσα το ταξιδιωτικό έγγραφο αντλείται από τον «πλαστό ή παραποιημένο» χαρακτήρα του υποβληθέντος ταξιδιωτικού εγγράφου.

29. Δεδομένου ότι δεν αμφισβητείται ότι ο οικείος στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης Ινδός υπήκοος πληρούσε τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της θεωρήσεως κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως για τη χορήγησή της, το ερώτημα που τίθεται είναι αν η παύση ισχύος του διαβατηρίου που περιέχει τη θεώρηση θα μπορούσε να οδηγήσει στην ανάκληση της θεωρήσεως αυτής.

30. Βεβαίως, κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως της θεωρήσεως, ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται να υποβάλει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο. Εντούτοις, από τον συνδυασμό του άρθρου 34 και του παραρτήματος VI του κώδικα θεωρήσεων προκύπτει ότι η λήξη ισχύος του εγγράφου αυτού, μετά από τη χορήγηση θεωρήσεως, δεν συνεπάγεται την αμφισβήτηση της συνδρομής των προϋποθέσεων χορηγήσεως της θεωρήσεως, υπό συνδρομής τουλάχιστον ότι το εν λόγω πρόσωπο είναι σε θέση να προσκομίσει νέο έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο.

7 — Άρθρο 34, παράγραφος 1, του κώδικα θεωρήσεων. Βλ., επίσης, σημείο 2 του μέρους Α του παραρτήματος V του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

8 — Άρθρο 34, παράγραφος 2, του κώδικα θεωρήσεων.

9 — Σχετικά με την υποθετική περίπτωση κατά την οποία οι αρμόδιες αρχές ενός κράτους μέλους μπορούν να αποφασίζουν την ακύρωση θεωρήσεως που χορήγησε άλλο κράτος μέλος, βλ. απόφαση Vo (C-83/12 PPU, EU:C:2012:202, σκέψη 39). Όταν οι αρχές κράτους μέλους άλλου από αυτό της χορηγήσεως της θεωρήσεως την ακυρώνουν ή την ανακαλούν, πρέπει να ενημερώνουν σχετικά τις αρχές του κράτους μέλους χορηγήσεως (βλ. άρθρο 34, παράγραφοι 1 και 2 in fine, του κώδικα θεωρήσεων).

10 — Άρθρο 34, παράγραφος 5, του κώδικα θεωρήσεων.

11 — Άρθρο 34, παράγραφος 6, και παράρτημα VI του κώδικα θεωρήσεων.

31. Πρέπει, επίσης, να τονιστεί ότι ο κώδικας θεωρήσεων εξασφαλίζει δικαίωμα προσφυγής στα πρόσωπα η θεώρηση των οποίων ανακαλείται. Η προσφυγή αυτή στρέφεται κατά του κράτους μέλους που έχει λάβει την απόφαση περί ανακλήσεως και τα εν λόγω πρόσωπα πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με την ακολουθητέα διαδικασία. Τέλος, η ανάκληση πρέπει να επισημαίνεται και να εγγράφεται στο σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS)¹². Αυτό το δικαίωμα ενημερώσεως και προσφυγής δεν θα διασφαλιζόταν στην υποθετική περίπτωση που η εγκυρότητα της θεωρήσεως Σένγκεν θα εξαρτιόταν από την απόφαση αρχών τρίτου κράτους.

32. Προκύπτει, συνεπώς, ότι το νομικό καθεστώς ακυρώσεως και ανακλήσεως, όπως θεσπίζεται από τον κώδικα θεωρήσεων, στηρίζεται στον κανόνα ότι αρμόδιες να αποφασίζουν την ακύρωση ή την ανάκληση είναι οι αρχές των κρατών μελών. Εξασφαλίζεται έτσι η παραλληλότητα των τυπικών διαδικασιών δεδομένου ότι οι ίδιες αυτές αρχές χορηγούν και τις θεωρήσεις¹³.

33. Συγκεκριμένα, η χορηγούμενη θεώρηση παράγει τα αποτελέσματά της ως προς όλα τα κράτη μέλη. Εκείνο που έχει σημασία είναι να μην παρακάμπτεται η αρμοδιότητα χορηγήσεως ή μη της θεωρήσεως μέσω αποφάσεων των αρχών τρίτων κρατών. Προέχει, δηλαδή, η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως εκτός αν, ενδεχομένως, το προσωπικό ασφαλείας συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαπιστώσει μία αξιοσημείωτη εξέλιξη στην κατάσταση του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτου κράτους, ικανή να δικαιολογήσει την αμφισβήτηση της εκτιμήσεως στην οποία είχε καταλήξει η αρχή η οποία χορήγησε τη θεώρηση.

34. Δεν συμμερίζομαι επομένως τη θέση που εξέφρασε η Λεττονική Κυβέρνηση κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση σύμφωνα με την οποία, από τη στιγμή που το διαβατήριο επί του οποίου είχε επικολληθεί η θεώρηση παύει να ισχύει, το διαβατήριο στο σύνολό του —δηλαδή συμπεριλαμβανομένης της περιεχόμενης σε αυτό θεωρήσεως Σένγκεν— έχει την ισχύ ενός απλού φύλλου χαρτιού.

35. Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων λόγων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η απόφαση που διαπιστώνει την ακυρότητα της θεωρήσεως Σένγκεν πρέπει να εκδίδεται μόνο υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 34 του κώδικα θεωρήσεων και, σε κάθε περίπτωση, υπάγεται μόνο στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Έτσι, η λήξη ισχύος του ταξιδιωτικού εγγράφου επί του οποίου είχε επικολληθεί η θεώρηση Σένγκεν δεν μπορεί, από μόνη της, να επηρεάσει το κύρος αυτής καθαυτήν της θεωρήσεως, όπως εξάλλου έγινε αποδεκτό από τις αρχές χορηγήσεως του οικείου διαβατηρίου, δεδομένου ότι σε σημειώμά τους τόνιζαν ότι, καίτοι το διαβατήριο είχε ακυρωθεί, οι περιεχόμενες σε αυτό ισχύουσες θεωρήσεις δεν ακυρώνονταν.

B – Επί της προβαλλομένης υπάρξεως υποχρεώσεως επιδείξεως έγκυρης θεωρήσεως περιεχόμενης σε έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο.

36. Υπό την προϋπόθεση ότι δεν είναι δυνατή η άρνηση εισόδου του Ινδού υπηκόου στην επικράτεια της Ένωσης με μόνη αιτιολογία ότι είχε ακυρωθεί το διαβατήριο που περιείχε τη θεώρηση Σένγκεν, δεδομένου ότι η ακυρότητα του διαβατηρίου, από μόνη της, δεν θίγει το κύρος της θεωρήσεως, μένει ακόμη να διευκρινιστεί αν ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν επιβάλλει, ως προϋπόθεση εισόδου, την κατοχή έγκυρης θεωρήσεως περιεχόμενης σε έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο.

¹² — Άρθρο 34, παράγραφοι 6 έως 8, του κώδικα θεωρήσεων.

¹³ — Θα μπορούσε επομένως να θεωρηθεί ότι η προσφεύγουσα της κύριας δίκης δεν μπορούσε να προβλέψει, βάσει μόνον της ακυρότητας του επιδειχθέντος διαβατηρίου, την αντιμετώπιση που θα επιφύλασσε στη θεώρηση το προσωπικό ασφαλείας συνόρων της Ένωσης και ότι δεν μπορούσε, από το στάδιο της επιβίβασης στη Μόσχα, να μην παραλάβει τον εν λόγω επιβάτη δεδομένου ότι, πρώτον, το διαβατήριο έφερε τη ρητή ένδειξη ότι οι περιεχόμενες σε αυτό θεωρήσεις παραμένουν σε ισχύ και, δεύτερον, ο κώδικας θεωρήσεων επιφυλάσσει, σε κάθε περίπτωση, στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών την εξουσία ανακλήσεως της θεωρήσεως. Εάν η εταιρία είχε ενεργήσει διαφορετικά, αν είχε κρίνει μη έγκυρη τη θεώρηση εξαιτίας και μόνο του γεγονότος της λήξεως ισχύος του διαβατηρίου και, κατά συνέπεια, είχε αρνηθεί την επιβίβαση στη Μόσχα, οι προβλεπόμενες στο άρθρο 34 του κώδικα θεωρήσεων εγγυήσεις θα καθίσταντο κατά μείζονα λόγο ανενεργές.

37. Προς τούτο, θα επιχειρήσω πρώτα να καταδείξω την ανεπάρκεια της γραμματικής ερμηνείας, λόγω των γλωσσικών αποκλίσεων, και την αναγκαιότητα μιας συστημικής αναλύσεως. Έπειτα θα εξετάσω αν η τελολογική ερμηνεία επιρρωννύει τα συμπεράσματα που αντλούνται από την ανάλυση αυτή, πριν από τη διατύπωση ορισμένων συμπερασματικών παρατηρήσεων.

1. Ανεπάρκεια της γραμματικής ερμηνείας και γλωσσικές αποκλίσεις

38. Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν προβλέπει τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι υπήκοοι τρίτων κρατών προκειμένου να επιτραπεί η είσοδός τους στην επικράτεια της Ένωσης. Απαριθμεί πέντε σωρευτικές προϋποθέσεις. Το στοιχείο α' απαιτεί από υπήκοο τρίτου κράτους «να διαθέτει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο ή έγγραφα που επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων» το δε στοιχείο β' ορίζει ότι ο εν λόγω υπήκοος πρέπει να «διαθέτει έγκυρη θεώρηση» εφόσον απαιτείται.

39. Από την αυστηρώς γραμματική ερμηνεία αυτού του άρθρου 5, παράγραφος 1, προκύπτει ήδη ότι, αφενός, η προϋπόθεση κατοχής έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου έχει διαχωριστεί από την προϋπόθεση κατοχής θεώρησης και ότι, αφετέρου, ο νομοθέτης δεν προέβη σε καμία διευκρίνιση σχετικά με τους όρους «φυσικής» παρουσιάσεως των δύο αυτών εγγράφων.

40. Είμαι εντούτοις της γνώμης, υπό το πρίσμα των επισημάνσεων της Φινλανδικής Κυβερνήσεως, ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, καίτοι δεν περιλαμβάνει ρητή υποχρέωση επιδείξεως, κατά τον χρόνο διελεύσεως των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης, έγκυρης θεώρησης προσαρτημένης σε έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, λαμβανομένου υπόψη του συστήματος εντός του οποίου αυτό εντάσσεται, δεν μπορεί να εξεταστεί μεμονωμένα. Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν πρέπει επομένως να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο σε συνάρτηση με τις λοιπές διατάξεις του κώδικα συνόρων του Σένγκεν αλλά και σε συνδυασμό με τις ισχύουσες διατάξεις του κώδικα θεωρήσεων, με τον οποίο ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν διατηρεί στενή σχέση¹⁴.

41. Ως εκ τούτου προτείνεται, κατά τα συνήθη, να συμπληρώσουμε τη γραμματική ανάλυση με μία συστημική και τελολογική ανάλυση. Η ανάγκη αυτή καθίσταται μεγαλύτερη λόγω του ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη που παρενέβησαν κατά τη διάρκεια της παρούσας διαδικασίας αναφέρθηκαν στο άρθρο 7, παράγραφος 3, στοιχείο α', περίπτωση i, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, για τη συζήτηση του ζητήματος κατά πόσον η έγκυρη θεώρηση θεωρείται, κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, του εν λόγω κώδικα, όπως κατά την έννοια του κώδικα θεωρήσεων, ότι πρέπει να περιέχεται σε έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο. Κατά τη Φινλανδική Κυβέρνηση, καθώς το άρθρο 7, παράγραφος 3, στοιχείο α', περίπτωση i, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ορίζει ότι το ταξιδιωτικό έγγραφο «συνοδεύεται» από έγκυρη θεώρηση, αυτό θα σήμαινε ότι μόνον έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο περιέχον τη θεώρηση μπορεί να επιδεικνύεται στα σύνορα.

42. Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης επισημαίνει, στο σημείο αυτό, ότι, μολονότι η απόδοση στη λεττονική γλώσσα του άρθρου 7, παράγραφος 3, στοιχείο α', περίπτωση i, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ορίζει ρητά ότι πρέπει να υπάρχει, μέσα στο έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, η θεώρηση, δεν συμβαίνει το ίδιο σε άλλες γλωσσικές αποδόσεις. Οι αποδόσεις στη δανική, στην αγγλική, στη γαλλική και στη σουηδική γλώσσα αρκούνται στην απαίτηση το ταξιδιωτικό έγγραφο να «συνοδεύεται» από τη θεώρηση πράγμα που δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη ότι η θεώρηση πρέπει να έχει επιτεθεί στο έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο.

14 — Βλ., για παράδειγμα, άρθρο 21, παράγραφος 1, του κώδικα θεωρήσεων.

43. Μολονότι το ερώτημα που τίθεται αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, για το οποίο δεν ανέκυψε καμία απόκλιση στις γλωσσικές αποδόσεις, πρέπει να γίνει αποδεκτό ότι το άρθρο 7 του ίδιου κώδικα συνιστά θεμελιώδη διάταξη για την κοινή διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης και μπορεί να είναι χρήσιμο για τη σαφή ερμηνεία του εν λόγω άρθρου 5.

44. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η ανάγκη ομοιόμορφης εφαρμογής και ερμηνείας μιας πράξεως της Ένωσης δεν επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη αυτή μεμονωμένα όπως έχει αποδοθεί σε μία γλώσσα, αλλά επιτάσσει να ερμηνεύεται βάσει τόσο της πραγματικής βουλήσεως του συντάκτη της όσο και του σκοπού που αυτός επιδίωκε, υπό το πρίσμα, ιδίως, των αποδόσεων της σε όλες τις γλώσσες¹⁵. Η διατύπωση που χρησιμοποιείται σε μία από τις γλωσσικές αποδόσεις μιας διατάξεως δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως μόνη βάση για την ερμηνεία της διατάξεως αυτής ούτε μπορεί να της αναγνωριστεί, προς τον σκοπό αυτό, υπεροχή έναντι των άλλων γλωσσικών αποδόσεων, καθώς μια τέτοια αντιμετώπιση θα ήταν ασύμβατη προς την επιταγή ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης¹⁶.

45. Η ανάγκη να επιβεβαιωθεί το πρώτο συμπέρασμα που αντλείται από τη γραμματική ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κώδικα Συνόρων του Σένγκεν, καθώς και να ξεπεραστεί η ερμηνευτική δυσκολία που συνδέεται με τις διαφορετικές γλωσσικές αποδόσεις του άρθρου 7, παράγραφος 3, στοιχείο α', περίπτωση i, του κώδικα αυτού επιβάλλει τη συμπλήρωση της συλλογιστικής με μία συστηματική και τελολογική ανάλυση.

2. Συστημική ανάλυση

46. Επειδή η χορήγηση της θεωρήσεως προηγείται του ελέγχου που διενεργείται στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης, θα αρχίσω την ανάλυση από τον κώδικα θεωρήσεων.

47. Συγκεκριμένα, και κατ' ουσίαν, ο υπήκοος τρίτου κράτους πρέπει να υποβάλει την αίτησή του ενώπιον του αρμόδιου προξενείου εντός των τριών μηνών πριν από την έναρξη της επισκέψεως¹⁷. Πρέπει ιδίως, να υποβάλει τυποποιημένο έντυπο αιτήσεως¹⁸ και ταξιδιωτικό έγγραφο¹⁹ η διάρκεια του οποίου πρέπει να εκτείνεται τουλάχιστον τρεις μήνες μετά την τελευταία προβλεπόμενη ημερομηνία αναχωρήσεως του αιτούντος από την επικράτεια των κρατών μελών²⁰, το οποίο έγγραφο πρέπει να περιέχει τουλάχιστον δύο κενές σελίδες και να έχει εκδοθεί εντός της προηγούμενης δεκαετίας²¹. Τα πεδία 12 έως 16 του τυποποιημένου εντύπου αιτήσεως πρέπει, επιπλέον, να ενημερώνουν για το είδος του ταξιδιωτικού εγγράφου που υπέβαλε ο αιτών, τον αριθμό του, τις ημερομηνίες εκδόσεως και λήξεώς του καθώς και την αρχή που το εξέδωσε.

15 — Απόφαση Zurita García και Choque Cabrera (C-261/08 και C-348/08, EU:C:2009:648, σκέψη 54 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

16 — Απόφαση Zurita García και Choque Cabrera (EU:C:2009:648, σκέψη 55 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

17 — Άρθρο 9, παράγραφος 1, του κώδικα θεωρήσεων.

18 — Άρθρο 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', και παράρτημα I του κώδικα θεωρήσεων.

19 — Άρθρο 10, παράγραφος 3, στοιχείο β', του κώδικα θεωρήσεων.

20 — Σε περίπτωση περισσότερων επισκέψεων, δηλαδή σαν την επίμαχη στο πλαίσιο της κύριας δίκης, βλ. άρθρο 12, στοιχείο α', του κώδικα θεωρήσεων.

21 — Άρθρο 12, στοιχεία β' και γ' αντίστοιχα, του κώδικα θεωρήσεων.

48. Μετά τη συμπλήρωση και την κατάθεση της αιτήσεως ενώπιον της αρμόδιας αρχής, αυτή πρέπει να επαληθεύσει «εάν ο αιτών πληροί τους όρους εισόδου του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχεία α', γ', δ' και ε', του κώδικα συνόρων Σένγκεν»²² και ιδίως ότι «το υποβληθέν ταξιδιωτικό έγγραφο δεν είναι πλαστό, παραποιημένο ή προϊόν απομίμησης»²³. Σε περίπτωση θεώρησης πολλαπλών εισόδων, όπως η χορηγηθείσα στο πλαίσιο της κύριας δίκης, η διάρκεια ισχύος της κυμαίνεται μεταξύ έξι μηνών και πέντε ετών²⁴.

49. Η αυτοκόλλητη θεώρηση συμπληρώνεται στη συνέχεια σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 27 του κώδικα θεώρησης και το παράρτημα VII του κώδικα θεώρησης. Περιέχει τις πληροφορίες σχετικά με την περίοδο κατά την οποία ο κάτοχος της θεώρησης μπορεί να πραγματοποιήσει τη σκοπούμενη διαμονή, με τον αριθμό του ταξιδιωτικού εγγράφου επί του οποίου επικολλάται η αυτοκόλλητη θεώρηση, εκτός εάν η θεώρηση έχει επικολληθεί σε χωριστό φύλλο²⁵. Στη συνέχεια επικολλάται σύμφωνα με τις προδιαγραφές του άρθρου 29 και του παραρτήματος VIII του κώδικα θεώρησης. Η επικόλληση αυτή πρέπει, καταρχήν, να γίνεται «στην πρώτη σελίδα του ταξιδιωτικού εγγράφου που δεν περιέχει εγγραφές ή σφραγίδες»²⁶ εκτός εάν η θεώρηση έχει επικολληθεί σε χωριστό φύλλο²⁷.

50. Το χρονικό σημείο κατά το οποίο χορηγείται η θεώρηση δεν συμπίπτει με το χρονικό σημείο διελύσεως των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης²⁸, πολλώ δε μάλλον που θεώρηση πολλαπλών εισόδων, όπως είδαμε, μπορεί να έχει ισχύ μεταξύ έξι μηνών και πέντε ετών. Ωστόσο, ο κώδικας θεώρησης αρκείται στην απαίτηση η διάρκεια ισχύος του ταξιδιωτικού εγγράφου που υποβάλλεται κατά την αίτηση χορηγήσεως της θεώρησης να εκτείνεται τουλάχιστον τρεις μήνες μετά την τελευταία προβλεπόμενη ημερομηνία αναχωρήσεως του αιτούντος από την επικράτεια της Ένωσης²⁹. Σε κάθε περίπτωση, επαναλαμβάνεται ότι η διευκρίνιση αυτή ισχύει μόνο για τις προς πλήρωση προϋποθέσεις κατά την υποβολή της αιτήσεως για τη χορήγηση θεώρησης, καθώς οι προξενικές αρχές δεν ασκούν, εν πάση περιπτώσει, επιρροή στο ταξιδιωτικό έγγραφο μεταξύ του χρονικού σημείου κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση και του χρονικού σημείου που πραγματοποιείται η διέλευση των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης.

51. Συνεπώς, μετά τη χορήγηση της θεώρησης κατόπιν εξακριβώσεως, ιδίως, της εγκυρότητας του υποβληθέντος ταξιδιωτικού εγγράφου από τις προξενικές αρχές, ακολουθεί ο έλεγχος στα σύνορα³⁰.

52. Όσον αφορά τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν, σημειώνεται ευθύς εξαρχής ότι έχει ως αντικείμενο να θεσπίσει «τους κανόνες συνοριακού ελέγχου προσώπων κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών»³¹. Είναι, συνεπώς, θεμελιώδες να εφαρμόζονται ομοιόμορφα οι κανόνες αυτοί, και συμμερίζομαι, συναφώς, την ανησυχία που εξέφρασε η προσφεύγουσα της κύριας δίκης όταν έκανε αναφορά σε αποκλίνουσες εθνικές πρακτικές.

22 — Άρθρο 21 του κώδικα θεώρησης.

23 — Άρθρο 21, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κώδικα θεώρησης.

24 — Άρθρο 24, παράγραφος 2, του κώδικα θεώρησης.

25 — Βλ. σημείο 6 του παραρτήματος VII του κώδικα θεώρησης.

26 — Σημείο 1 του παραρτήματος VIII του κώδικα θεώρησης.

27 — Βλ. άρθρο 29, παράγραφοι 2, 3 και 5, του κώδικα θεώρησης.

28 — Πλην εξαιρέσεως: βλ. κεφάλαιο VI του κώδικα θεώρησης.

29 — Άρθρο 12, στοιχείο α', του κώδικα θεώρησης.

30 — Ο κώδικας θεώρησης διευκρινίζει, στο άρθρο του 30, ότι η κατοχή θεώρησης δεν παρέχει αυτόματο δικαίωμα εισόδου.

31 — Άρθρο 1 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

53. Όπως έχει ήδη υπομνησθεί, οι προϋποθέσεις εισόδου που ορίζονται στο άρθρο 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν αναφέρουν ιδίως την υποχρέωση κατοχής έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου ή εγγράφων που επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων και την υποχρέωση κατοχής έγκυρης θεωρήσεως εφόσον απαιτείται. Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν περιλαμβάνεται, σε αυτόν τον κατάλογο των προϋποθέσεων εισόδου, η σχετική με την υποχρέωση επιδείξεως του έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου που περιέχει την έγκυρη θεώρηση [προϋπόθεση].

54. Ο υπήκοος τρίτου κράτους υπόκειται, κατά τον χρόνο διελεύσεώς του από τα σύνορα, σε διεξοδικό έλεγχο ο οποίος συνίσταται στην εξακρίβωση των προϋποθέσεων εισόδου του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και σε λεπτομερή εξέταση του κατά πόσον ο εν λόγω υπήκοος τρίτου κράτους διαθέτει ταξιδιωτικό έγγραφο «έγκυρο [...] το οποίο δεν έχει λήξει» και το έγγραφο αυτό «*συννοδεύεται*» από την αναγκαία θεώρηση³². Οι σφραγίδες εισόδου και εξόδου «επί του ταξιδιωτικού εγγράφου» εξετάζονται επίσης προκειμένου να εξακριβωθεί, με σύγκριση των ημερομηνιών, ότι ο υπήκοος αυτός δεν έχει ήδη υπερβεί την ανώτατη διάρκεια επιτρεπόμενης διαμονής στην Ένωση.

55. Στο στάδιο του διεξοδικού ελέγχου που προβλέπεται από το άρθρο 7, παράγραφος 3 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν πρέπει να διακρίνουμε δύο επιμέρους στάδια, ήτοι τον έλεγχο, αρχικώς, της απλής κατοχής —αν ο υπήκοος τρίτου κράτους διαθέτει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο και αν ο υπήκοος τρίτου κράτους διαθέτει θεώρηση εισόδου— πριν από την εξέταση, στη συνέχεια, αυτή καθαυτή, δηλαδή έναν πιο ουσιαστικό έλεγχο —αναζήτηση ενδείξεων παραπομπής ή πλαστογραφήσεως, σύγκριση των ημερομηνιών εισόδου και εξόδου, εξακρίβωση της κατοχής επαρκών μέσων για την επιστροφή, κ.λπ.³³.

56. Η αποσύνδεση της απαιτήσεως επιδείξεως έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου από την απαίτηση επιδείξεως έγκυρης θεωρήσεως, η οποία εκ πρώτης όψεως συναγόταν από την ανάγνωση του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, συνεπώς επιβεβαιώνεται.

57. Μετά τους ελέγχους αυτούς, είτε επιτρέπεται η είσοδος. Στην περίπτωση αυτή, οι αρχές σφραγίζουν συστηματικά τα επιδεικνυόμενα από τους υπηκόους τρίτων χωρών κατά την είσοδο και την έξοδο³⁴ ταξιδιωτικά έγγραφα, «που επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων, τα οποία *φέρουν* ισχύουσα θεώρηση»³⁵. Η προϋπόθεση εγκυρότητας [«ισχύουσα θεώρηση»] αφορά μόνο τη θεώρηση, και όχι το ταξιδιωτικό έγγραφο.

58. Είτε, στην αντίθετη περίπτωση, εφόσον ο υπήκοος τρίτου κράτους δεν πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, απαγορεύεται η είσοδος με αιτιολογημένη απόφαση η οποία κοινοποιείται μέσω τυποποιημένου εντύπου³⁶. Μεταξύ των λόγων αρνήσεως περιλαμβάνονται, στο έντυπο αυτό, αφενός, το γεγονός ότι το οικείο πρόσωπο δεν διαθέτει έγκυρα ταξιδιωτικά έγγραφα³⁷ και, αφετέρου, το γεγονός ότι δεν διαθέτει έγκυρη θεώρηση³⁸.

32 — Άρθρο 7, παράγραφος 3, στοιχείο α', περίπτωση i, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Η υπογράμμιση δική μου.

33 — Άρθρο 7, παράγραφος 3, στοιχείο α', περιπτώσεις ii ως vi, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Κατά την έξοδο του υπηκόου τρίτου κράτους από το εθνικό έδαφος, το κείμενο του κώδικα συνόρων του Σένγκεν κάνει εκ νέου μία ορισμένη διάκριση προβλέποντας ότι ο διεξοδικός έλεγχος κατά την έξοδο περιλαμβάνει την εξακρίβωση εάν ο εν λόγω υπήκοος διαθέτει έγκυρο έγγραφο για τη διέλευση των συνόρων (άρθρο 7, παράγραφος 3, στοιχείο β', περίπτωση i, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν) και «μπορεί επίσης να περιλαμβάνει [...] εξακρίβωση ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο διαθέτει έγκυρη θεώρηση εφόσον απαιτείται» (άρθρο 7, παράγραφος 3, στοιχείο γ', περίπτωση i, του εν λόγω κώδικα).

34 — Άρθρο 10, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

35 — Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Η υπογράμμιση δική μου.

36 — Βλ. άρθρο 13, παράγραφος 2, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

37 — Βλ. σημείο A του υποδείγματος που προσαρτάται στο μέρος B του παραρτήματος V του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

38 — Βλ. σημείο Γ του υποδείγματος που προσαρτάται στο μέρος B του παραρτήματος V του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

59. Από την ανωτέρω ανάλυση προκύπτει ότι ο νομοθέτης δεν έθεσε τη ρητή υποχρέωση να εμπεριέχεται η έγκυρη θεώρηση στο έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο. Οι δύο αυτές προϋποθέσεις εισόδου δεν αντιμετωπίζονται μόνο με διακριτό τρόπο από το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, αλλά η διάκριση αυτή προκύπτει επίσης και από την οικονομία άλλων διατάξεων³⁹.

60. Επομένως, τόσο από γραμματικής όσο και από συστημικής απόψεως, τίποτα δεν αντιτίθεται στην ερμηνεία αυτού του άρθρου 5 κατά την οποία, προκειμένου να επιτραπεί η είσοδος του στην επικράτεια της Ένωσης, δεν απαιτείται από υπήκοο τρίτου κράτους υποκείμενο σε υποχρέωση θεωρήσεως να διαθέτει έγκυρη θεώρηση περιεχόμενη σε έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο.

61. Μένει, εντούτοις, να εξεταστεί αν η ερμηνεία αυτή θέτει σε κίνδυνο τους επιδιωκόμενους από τον κώδικα θεωρήσεων και τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν σκοπούς.

3. Τελολογική ερμηνεία

62. Ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν εγκαθιδρύει σύστημα επιτηρήσεως των συνόρων που σκοπεί στην παρεμπόδιση της μη επιτρεπόμενης διελύσεως των εν λόγω συνόρων, την πάταξη της διασυνοριακής εγκληματικότητας, τη λήψη μέτρων κατά των ατόμων που διήλθαν τα σύνορα παρανόμως καθώς και τη σύλληψη των προσώπων αυτών⁴⁰. Εξάλλου, η αιτιολογική σκέψη 6 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν προβλέπει ότι ο έλεγχος στα σύνορα «δεν γίνεται μόνο προς το συμφέρον των κρατών μελών στα εξωτερικά σύνορα των οποίων ασκείται, αλλά προς το συμφέρον όλων των κρατών μελών που έχουν καταργήσει τον έλεγχο στα εσωτερικά τους σύνορα» και ότι πρέπει να συμβάλλει «στην καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και στην πρόληψη κάθε απειλής κατά της εσωτερικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των διεθνών σχέσεων των κρατών μελών»⁴¹.

63. Κατά το Δικαστήριο, ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν «εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο, τη μετανάστευση και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας. [...] Ο μηχανισμός τον οποίο προέβλεψε η συμφωνία Σένγκεν βασίζεται, συνεπώς, στην τήρηση των εναρμονισμένων κανόνων ελέγχου στα εξωτερικά σύνορα και, εν προκειμένω, στην αυστηρή τήρηση των προϋποθέσεων εισόδου πολιτών τρίτων χωρών στο έδαφος των μετεχόντων στην εν λόγω συμφωνία κρατών, τις οποίες θέτει ο [κώδικας συνόρων του Σένγκεν]. Κάθε κράτος μέλος του οποίου το έδαφος ανήκει στον χώρο Σένγκεν πρέπει πράγματι να διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και την αυστηρότητα των ελέγχων που πραγματοποιεί οποιοδήποτε άλλο κράτος του χώρου αυτού»⁴². Πάντα κατά το Δικαστήριο, «σκοπός του συνοριακού ελέγχου είναι, αφενός να εξακριβώνεται ότι τα άτομα δικαιούνται να εισέλθουν στην επικράτεια των κρατών μελών ή να την εγκαταλείψουν και, αφετέρου, να εμποδίζονται τα άτομα να παρακάμπτουν τους συνοριακούς ελέγχους»⁴³.

64. Κατά την κρίση του, η θέσπιση του κώδικα θεωρήσεων εντάσσεται επίσης στο πλαίσιο του συνολικού σκοπού της σταδιακής υλοποίησεως ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και ο κώδικας θεωρήσεων καθ'αυτός επιδιώκει τον διττό σκοπό της δημιουργίας ενός πολυεπίπεδου συστήματος το οποίο θα συμβάλλει στη διευκόλυνση των ταξιδιών που πραγματοποιούνται νομίμως

39 — Το συμπέρασμα αυτό υποστηρίζεται, επιπλέον, από το στοιχείο 6.1 του πρακτικού Εγχειριδίου για το προσωπικό ασφαλείας συνόρων (Εγχειρίδιο Σένγκεν) που θεσπίστηκε από την Επιτροπή [C(2006) 5186 τελικό της 6ης Νοεμβρίου 2006].

40 — Άρθρο 12, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και απόφαση Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (C-355/10, EU:C:2012:516, σκέψη 70).

41 — Αποφάσεις Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (EU:C:2012:516, σκέψη 70) και ANAFE (C-606/10, EU:C:2012:348, σκέψη 24).

42 — Απόφαση ANAFE (EU:C:2012:348, σκέψεις 25 και 26).

43 — Απόφαση Adil (C-278/12 PPU, EU:C:2012:508, σκέψη 61 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

και στην καταστολή της λαθρομεταναστεύσεως, μέσω της περαιτέρω εναρμονίσεως των εθνικών νομοθεσιών και των κανόνων που διέπουν τη χορήγηση θεωρήσεων⁴⁴. Κατά την ερμηνεία του κώδικα θεωρήσεων, το Δικαστήριο μεριμνά συνεπώς ώστε να μη διακυβεύεται ούτε ο σκοπός της διευκολύνσεως των ταξιδιών ούτε ο σκοπός της ίσης μεταχειρίσεως των αιτούντων⁴⁵.

65. Η Φινλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η επίτευξη των σκοπών της ασφάλειας, της ομαλής ροής της διελεύσεως των συνόρων, της προλήψεως των απειλών της δημόσιας τάξεως, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας υγείας, της καταστολής της διασυνοριακής εγκληματικότητας, της λαθρομεταναστεύσεως και της εμπορίας ανθρώπων διευκολύνεται όταν η έγκυρη θεώρηση τίθεται επί εξίσου έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου.

66. Η κρίση αυτή δεν πρέπει να υπερεκτιμάται και, εν πάση περιπτώσει, δεν είναι αποφασιστικής σημασίας.

67. Κατά την ανωτέρω περιγραφή του συστήματος που θεσπίστηκε με τον συνδυασμό του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και του κώδικα θεωρήσεων, επισήμανα ορισμένα στοιχεία τα οποία, καθόσον διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα του ελέγχου στα σύνορα, δεν επιτρέπουν την υποστήριξη της θέσεως της Φινλανδικής Κυβερνήσεως. Στις αρμόδιες για τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα αρχές επιδείχθηκαν, στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, τόσο το ταξιδιωτικό έγγραφο βάσει του οποίου χορηγήθηκε η θεώρηση όσο και το «νέο» ταξιδιωτικό έγγραφο. Μπόρεσαν, συνεπώς, να βεβαιωθούν για την «αντιστοιχία» μεταξύ του προσκομισθέντος κατά την υποβολή της αιτήσεως της θεωρήσεως εγγράφου —και το οποίο πράγματι εξετάστηκε από τις αρμόδιες προξενικές αρχές— και εκείνου που περιείχε την έγκυρη θεώρηση, το οποίο επιδείχθηκε κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης. Η επίδειξη του έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου τους επέτρεπε, επιπλέον, να επιβεβαιώσουν την ταυτότητα του εν λόγω υπηκόου τρίτου κράτους και να ελέγξουν την τήρηση της πρώτης εκ των προϋποθέσεων εισόδου. Τέλος, η ταυτόχρονη επίδειξη των δύο ταξιδιωτικών εγγράφων που διαδέχθηκαν χρονικά το ένα το άλλο κατέστησε δυνατό τον επαρκή έλεγχο των σφραγίδων εισόδου και εξόδου βάσει των οποίων οι αρχές εξακριβώνουν ότι δεν υπήρξε υπέρβαση της ανώτατης διάρκειας επιτρεπόμενης διαμονής.

68. Παρά την αναγνώριση της θεμελιώδους σημασίας, για τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, πραγματικού και αποτελεσματικού ελέγχου στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης και την αποδοχή ότι η επίδειξη των δύο χωριστών ταξιδιωτικών εγγράφων, ενός έγκυρου, και ενός ακυρωθέντος, περιπλέκει, ίσως, εν μέρει τα καθήκοντα των αρμοδίων για τον έλεγχο στα σύνορα αρχών⁴⁶, δεν έχει ωστόσο αποδειχθεί ότι η συγκεκριμένη περίπτωση που υποβάλλεται στην κρίση μας σήμερα έχει θέσει ή θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τον επιδιωκόμενο από τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν σκοπό της ασφάλειας.

69. Συναφώς, επισημαίνεται μία σημαντική διαφορά μεταξύ της περιπτώσεως που μας απασχολεί σήμερα και των επαναλαμβανόμενων πρακτικών δυσκολιών, τις οποίες επισήμανε η Φινλανδική Κυβέρνηση, κατά τον έλεγχο στα σύνορα και οι οποίες συνδέονται με το γεγονός ότι ορισμένοι υπήκοοι τρίτων κρατών παρουσιάζονται στα σύνορα εφοδιασμένοι με ακόμα περισσότερα από δύο ταξιδιωτικά έγγραφα, έγκυρα και άκυρα.

44 — Βλ. αιτιολογική σκέψη 3 του κώδικα θεωρήσεων καθώς και απόφαση Vo (EU:C:2012:202 σκέψεις 34 και 35).

45 — Απόφαση Koushkaki (C-84/12, EU:C:2013:862, σκέψεις 52 και 54).

46 — Πάντως, το έργο τους δεν καθίσταται δυσκολότερο σε σχέση με την εξαιρετική περίπτωση που προβλέπεται στο άρθρο 10, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, σύμφωνα με το οποίο μπορεί, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας, να μην τοποθετηθεί σφραγίδα εισόδου ή εξόδου, οπότε η είσοδος ή η έξοδος βεβαιούται σε ξεχωριστό φύλλο με μνεία διάφορων στοιχείων και επιστρέφεται στο εν λόγω υπήκοο. Σε μια τέτοια περίπτωση, για τον έλεγχο της τηρήσεως της ανώτατης επιτρεπόμενης διαμονής, οι αρχές θα πρέπει επίσης να εξετάσουν το περιεχόμενο τουλάχιστον δύο χωριστών εγγράφων, δηλαδή το ξεχωριστό φύλλο, αφενός, και το ταξιδιωτικό έγγραφο που περιέχει, κατά περίπτωση, την έγκυρη θεώρηση, αφετέρου. Η αυτοκόλλητη θεώρηση μπορεί επίσης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις να τοποθετείται σε χωριστό φύλλο (βλ. άρθρο 29, παράγραφοι 2, 3 και 5, του κώδικα θεωρήσεων).

4. Συμπερασματικές παρατηρήσεις

70. Το να επιτρέπεται η είσοδος σε υπήκοο τρίτου κράτους που επιδεικνύει, κατά τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, μη έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο περιέχον την αναγκαία θεώρηση για την είσοδό του στην επικράτεια της Ένωσης καθώς και έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο είναι, εν τέλει, συμβατό με τις διεθνείς προδιαγραφές. Οι ίδιες η Air Baltic Corporation και η Λεττονική Κυβέρνηση τόνισαν, χωρίς να αντικρουστούν, ότι το στοιχείο 3.53 του παραρτήματος 9 της Συμβάσεως για τη διεθνή πολιτική αεροπορία, που υπογράφηκε στο Σικάγο στις 7 Δεκεμβρίου 1944, συστήνει, σε περίπτωση που η ισχύς του ταξιδιωτικού εγγράφου έχει λήξει ενώ περιέχει την έγκυρη θεώρηση, να συνεχίζει να θεωρείται έγκυρη η θεώρηση μέχρι τη λήξη της αν συνοδεύεται από έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο.

71. Η Λεττονική Κυβέρνηση αμφιβάλλει, εντούτοις, αν τούτο μπορεί να εφαρμοστεί στο πλαίσιο του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, καθώς η προμνημονευθείσα σύμβαση συνιστά αυτήν την πρακτική σε περίπτωση που η θεώρηση επιτρέπει την είσοδο του υπηκόου τρίτου κράτους μόνο στην επικράτεια του κράτους που τη χορήγησε. Πρέπει ωστόσο να διαπιστωθεί ότι η Ένωση, καίτοι μη συμβαλλόμενη στην εν λόγω σύμβαση, έχει, κατά κάποιο τρόπο, ήδη εν μέρει υιοθετήσει αυτήν τη διεθνή προδιαγραφή καθώς μία τροποποίηση του εγχειριδίου για την εξέταση αιτήσεων θεώρησης και την τροποποίηση των χορηγηθεισών θεωρήσεων⁴⁷, η οποία πραγματοποιήθηκε από την εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής C(2011) 5501 τελικό, της 4 Αυγούστου 2011, εισήγαγε μία νέα παράγραφο στο στοιχείο 4.1.1, σύμφωνα με το οποίο «[ο] ταξιδιώτης πρέπει καταρχήν να διαθέτει έγκυρη θεώρηση τεθείσα επί έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου. Εντούτοις, εφόσον όλες οι κενές σελίδες του ταξιδιωτικού εγγράφου του κατόχου της θεωρήσεως Σένγκεν έχουν χρησιμοποιηθεί με την τοποθέτηση θεωρήσεων ή σφραγίδων εισόδου και εξόδου, αυτός μπορεί να ταξιδέψει εφοδιασμένος με το ‘πλήρες’ αλλά ακυρωθέν ταξιδιωτικό έγγραφο, που περιέχει την έγκυρη θεώρηση, και ένα νέο ταξιδιωτικό έγγραφο»⁴⁸.

72. Κατ’ αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή έχει κρίνει επομένως ότι με την επίδειξη δύο χωριστών ταξιδιωτικών εγγράφων, το ένα ακυρωθέν αλλά περιέχον την έγκυρη θεώρηση και το άλλο έγκυρο αλλά στερούμενο θεωρήσεως, δεν διακυβεύεται η αποτελεσματικότητα των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης. Η δε Λεττονική Κυβέρνηση διευκρίνισε, κατά την επ’ ακροατηρίου συζήτηση, ότι έχει υλοποιήσει τη σύσταση αυτή επ’ ευκαιρία μίας εθνικής νομοθετικής μεταρρυθμίσεως.

73. Βεβαίως, το στοιχείο 4.1.1 του εγχειριδίου για την εξέταση αιτήσεων θεώρησης και την τροποποίηση των χορηγηθεισών θεωρήσεων αφορά μόνο την ειδική περίπτωση που το έγγραφο το οποίο περιέχει τη θεώρηση ακυρώθηκε λόγω της ελλείψεως κενών σελίδων και, επιπλέον, έχει μόνο την ισχύ συστάσεως. Εντούτοις, εκείνο που έχει σημασία είναι να εξασφαλίζεται η επίτευξη όλων των σκοπών του κώδικα θεωρήσεων, μεταξύ των οποίων και η αποτροπή της άγρας θεωρήσεων και της διαφορετικής μεταχείρισεως των αιτούντων θεώρηση⁴⁹.

74. Συναφώς, οι διαφορετικές εθνικές πρακτικές, οι οποίες επισημάνθηκαν από το αιτούν δικαστήριο, την προσφεύγουσα της κύριας δίκης καθώς και τη Λεττονική Κυβέρνηση, δημιουργούν προβληματισμό δεδομένου ότι έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν κατά το μάλλον ή ήττον διαπερατά τα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης. Υφίσταται συνεπώς πράγματι το ενδεχόμενο, που επισήμανε η Air Baltic Corporation, η ευχέρεια των εθνικών αρχών να επιτρέπουν ή να αρνούνται την είσοδο στην επικράτεια της Ένωσης στην υποθετική περίπτωση που επιδεικνύονται δύο ταξιδιωτικά έγγραφα, το ένα μη έγκυρο αλλά περιέχον την έγκυρη θεώρηση και το άλλο έγκυρο αλλά στερούμενο

47 — Απόφαση C(2010) 1620 τελικό, της 19ης Μαρτίου 2010.

48 — Το Εγχειρίδιο Σένγκεν ανέφερε ήδη ότι η έλλειψη κενών σελίδων σε διαβατήριο δεν συνιστούσε, από μόνη της, έγκυρο και επαρκή λόγο για την άρνηση εισόδου σε πρόσωπο (βλ. στοιχείο 4.5 του εν λόγω Εγχειριδίου).

49 — Βλ. αιτιολογική σκέψη 18 του κώδικα θεωρήσεων. Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Λεττονικής Κυβερνήσεως, πάντως, φαίνεται πως είχε επιτραπεί στον Ινδό υπήκοο της διαφοράς της κύριας δίκης να εισέλθει στην επικράτεια της Ένωσης όταν παρουσιάστηκε, υπό τις ίδιες συνθήκες, στα σύνορα άλλων κρατών μελών.

θεωρήσεως, να καθίσταται κριτήριο επιλογής του κράτους μέλους από το οποίο ο υπήκοος τρίτου κράτους θα εισέλθει στο έδαφος της Ένωσης. Είναι συνεπώς αναγκαίο η εναρμόνιση της πρακτικής του προσωπικού ασφαλείας συνόρων να επεκταθεί και σε άλλα ζητήματα πέραν της απλής περιπτώσεως ένα ταξιδιωτικό έγγραφο να στερείται διαθέσιμων κενών σελίδων.

75. Εξάλλου, οι λόγοι που έχουν οδηγήσει την αρχή του τρίτου κράτους που εξέδωσε το ταξιδιωτικό έγγραφο να το ακυρώσει δεν είναι γνωστοί, στις περισσότερες φορές, στις αρχές των κρατών μελών που έχουν την ευθύνη του ελέγχου στα εξωτερικά σύνορα. Στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, οι λόγοι αυτοί εξακολουθούν να παραμένουν άγνωστοι. Εντούτοις, δεδομένου ότι η ακυρότητα έχει «θεραπευθεί» με την επίδειξη ταξιδιωτικού εγγράφου του οποίου η διάρκεια ισχύος καλύπτει τη διάρκεια της ανώτατης επιτρεπόμενης διαμονής στην Ένωση, και αφού έγιναν οι απαραίτητοι έλεγχοι σχετικά με τη γνησιότητα του νέου εγγράφου που επιδείχθηκε, δεν υφίσταται, κατά τη γνώμη μου, λόγος να τίθενται περιορισμοί στην είσοδο του υπηκόου τρίτου κράτους που επιδεικνύει ακυρωθέν ταξιδιωτικό έγγραφο και έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο μόνο στην υποθετική περίπτωση που η ακυρότητα προκύπτει από την έλλειψη διαθέσιμων κενών σελίδων.

76. Εν πάση περιπτώσει, εάν στην τελευταία αυτή περίπτωση η Επιτροπή και τα κράτη μέλη που ακολούθησαν τη σύστασή της δεν έκριναν ότι ο έλεγχος της διάρκειας διαμονής καθίσταται δυσκολότερος όταν επιδεικνύονται δύο χωριστά ταξιδιωτικά έγγραφα, δυσκολεύομαι να καταλάβω γιατί να συμβαίνει αυτό στην εν προκειμένω εξεταζόμενη περίπτωση. Συγκεκριμένα, και όπως έχω ήδη επισημάνει, η διασφαλισμένη χρονική συνέχεια μεταξύ των δύο ταξιδιωτικών εγγράφων που επέδειξε ο Ινδός υπήκοος επέτρεπε στο προσωπικό ασφαλείας συνόρων να βεβαιωθεί ότι δεν υπήρξε υπέρβαση του αριθμού των επιτρεπόμενων ημερών παρουσίας στην επικράτεια της Ένωσης. Τέλος, διευκρινίζεται ότι ένα τέτοιο ενδεχόμενο δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 11 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν το οποίο προβλέπει ότι «[ε]άν το ταξιδιωτικό έγγραφο του υπηκόου τρίτης χώρας δεν φέρει σφραγίδα εισόδου, οι αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν να εικάσουν ότι ο κάτοχος του εγγράφου δεν πληροί, ή έχει παύσει να πληροί, τους όρους διάρκειας παραμονής που ισχύουν στο οικείο κράτος μέλος», με την εικασία αυτή να είναι μαχητή.

77. Για το σύνολο των ανωτέρω λόγων, φρονώ πως το άρθρο 5, παράγραφος 1 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν έχει την έννοια ότι η έγκυρη θεώρηση, που απαιτείται για υπήκοο τρίτου κράτους που υπόκειται στην υποχρέωση αυτή κατά τον χρόνο διελεύσεως των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης, δεν είναι απαραίτητο να περιέχεται σε ένα έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο και ότι οι προϋποθέσεις εισόδου του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχεία α' και β', του εν λόγω κώδικα μπορούν να νοούνται χωριστά, υπό τον όρο ότι ο εν λόγω υπήκοος επιδεικνύει, κατά τον χρόνο διελεύσεως των εξωτερικών συνόρων, γνήσιο ταξιδιωτικό έγγραφο η διάρκεια ισχύος του οποίου καλύπτει την ανώτατη επιτρεπόμενη από τη θεώρηση Σένγκεν διαμονή, η οποία [θεώρηση] περιέχεται σε ακυρωθέν ταξιδιωτικό έγγραφο.

Γ – Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

78. Στην υποθετική περίπτωση που ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν και ο κώδικας θεωρήσεων δεν επιβάλλουν στον υποκείμενο σε υποχρέωση θεωρήσεως υπήκοο τρίτου κράτους να έχει τη θεώρηση επί έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν τα κράτη μέλη δύνανται να προσθέτουν νέες προϋποθέσεις εισόδου στις ήδη προβλεπόμενες στους δύο προαναφερθέντες κώδικες.

79. Καίτοι οι προϋποθέσεις εισόδου απαριθμούνται στο άρθρο 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, το άρθρο αυτό πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνεται υπόψη σε συνδυασμό με το άρθρο 13 του εν λόγω κώδικα που αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες απαγορεύεται η είσοδος.

80. Συγκεκριμένα, η είσοδος «απαγορεύεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που δεν πληρούν το σύνολο των προϋποθέσεων εισόδου, όπως καθορίζονται με το άρθρο 5 παράγραφος 1». Η απόφαση περί αρνήσεως εισόδου γνωστοποιείται στον υπήκοο τρίτου κράτους μέσω ενός τυποποιημένου εντύπου⁵⁰. Το έντυπο αυτό προβλέπει εννέα λόγους αρνήσεως εισόδου. Οι οχτώ αντιστοιχούν στις προϋποθέσεις εισόδου του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν⁵¹.

81. Ένας μόνο λόγος δεν έχει άμεση σχέση με το άρθρο 5: αυτός που αφορά την υπέρβαση της διάρκειας της ανώτατης επιτρεπόμενης διαμονής.

82. Σε κάθε περίπτωση, το τυποποιημένο έγγραφο δεν παρέχει τη δυνατότητα, για το προσωπικό ασφαλείας συνόρων, προσθήκης άλλου λόγου αρνήσεως στον κατάλογο που περιέχει.

83. Υπό το πρίσμα της κρίσεως του Δικαστηρίου, ως προς το άρθρο 32 του κώδικα θεωρήσεων στην υπόθεση Koushkaki⁵², το γεγονός ότι το άρθρο 13 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν προβλέπει, παραπέμποντας στο άρθρο 5 του ίδιου κώδικα, κατάλογο λόγων βάσει των οποίων λαμβάνεται η απόφαση αρνήσεως εισόδου, προβλέποντας ταυτόχρονα ότι ο λόγος πρέπει να κοινοποιείται επακριβώς στον αιτούντα μέσω του υποδείγματος του παραρτήματος V του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, «αποτελεί στοιχείο που συνηγορεί υπέρ της ερμηνείας κατά την οποία ο κατάλογος των λόγων αρνήσεως [...] είναι εξαντλητικός».

84. Επιπλέον, η διευκόλυνση των νόμιμων ταξιδιών, που επιδιώκεται από τον κώδικα θεωρήσεων και υπομνύεται από το Δικαστήριο στη σκέψη 52 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Koushkaki, δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί εάν οι αρχές κράτους μέλους μπορούσαν να αρνούνται την είσοδο σε υπήκοο τρίτου κράτους μολονότι αυτός πληροί όλες τις προϋποθέσεις εισόδου που απαριθμούνται στο άρθρο 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και δεν έχει υπερβεί τη διάρκεια της ανώτατης επιτρεπόμενης διαμονής.

85. Εξάλλου, η αποτροπή της άγρας θεωρήσεων επιβάλλει την εξασφάλιση ενιαίας εφαρμογής των προϋποθέσεων εισόδου όπως και του συνακόλουθού του, δηλαδή της ενιαίας εφαρμογής των λόγων αρνήσεως εισόδου⁵³.

86. Προσθέτω ακόμη ότι, σε αντίθεση με την υπόθεση Koushkaki, η πρόσθετη προϋπόθεση την οποία εισήγαγε ο εθνικός νομοθέτης δεν είναι συγκρίσιμη με τις σύνθετες αξιολογήσεις των ατομικών συνθηκών που μπορούν να εμπίπτουν στο περιθώριο εκτιμήσεως το οποίο ο νομοθέτης της Ένωσης έχει σκοπίμως, κατά το Δικαστήριο, αφήσει στα κράτη μέλη όσον αφορά την εκτίμηση *in concreto* ορισμένων λόγων αρνήσεως χορηγήσεως θεωρήσεων⁵⁴.

87. Όπως, ορθώς, παρατήρησε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το περιθώριο εκτιμήσεως όπως αναγνωρίστηκε με την προπαρατεθείσα απόφαση Koushkaki δεν μπορεί να εφαρμοστεί στις δύο πρώτες προϋποθέσεις εισόδου, τεχνικής ως επί το πλείστον φύσεως, που απαριθμούνται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Ως εκ τούτου, ο εθνικός νομοθέτης όχι μόνο δεν δύναται να προσθέσει στις προϋποθέσεις αυτές μία ακόμη προϋπόθεση, αλλά, κατά μείζονα λόγο, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι, εν προκειμένω, ο εν λόγω νομοθέτης έκανε χρήση του περιθωρίου εκτιμήσεώς του για να ερμηνεύσει τις δύο πρώτες προϋποθέσεις ως τόσο αλληλένδετες ώστε η πρώτη να συντρέχει μόνο παραλλήλως με τη δεύτερη.

50 — Μέρος Β του παραρτήματος V του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

51 — Οι λόγοι αρνήσεως Α και Β άπτονται του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Οι λόγοι αρνήσεως Γ και Δ συσχετίζονται με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εν λόγω κώδικα. Οι λόγοι αρνήσεως Ε και Ζ άπτονται το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του εν λόγω κώδικα. Ο λόγος αρνήσεως Η συσχετίζεται με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχεία δ' και ε', του ίδιου κώδικα, ενώ ο λόγος αρνήσεως Θ αφορά επίσης το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του εν λόγω κώδικα.

52 — EU:C:2013:862, σκέψη 38.

53 — Κατ' αναλογία, βλ. απόφαση Koushkaki (EU:C:2013:862, σκέψη 53).

54 — Βλ. σκέψεις 56 επ. της αποφάσεως Koushkaki (EU:C:2013:862).

88. Συνεπώς, το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, σε συνδυασμό με το άρθρο 13 του εν λόγω κώδικα, έχει την έννοια ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλουν πρόσθετες προϋποθέσεις στους υπηκόους τρίτων κρατών προκειμένου να επιτραπεί η είσοδός τους στην επικράτεια της Ένωσης.

V – Πρόταση

89. Λαμβανομένων υπόψη όλων των προεκτεθεισών σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στα προδικαστικά ερωτήματα του *administratīvā argābaltiesa* όπως τα έχω αναδιοργανώσει:

- Η απόφαση που διαπιστώνει την ακυρότητα της θεωρήσεως Σένγκεν μπορεί να εκδίδεται μόνον υπό τις προϋποθέσεις που περιγράφονται στο άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων (κώδικας θεωρήσεων), και σε κάθε περίπτωση, υπάγεται αποκλειστικώς στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Συνεπώς, μόνη η λήξη ισχύος του ταξιδιωτικού εγγράφου επί του οποίου είχε επικολληθεί η θεώρηση Σένγκεν δεν μπορεί να επηρεάσει το κύρος της θεωρήσεως αυτής καθαυτήν.
- Ο κανονισμός (ΕΚ) 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν), έχει την έννοια ότι υπήκοος τρίτου κράτους υποκείμενος στην υποχρέωση θεωρήσεως, ο οποίος εμφανίζεται στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφοδιασμένος με μη έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, επί του οποίου, όμως, έχει επιτεθεί η έγκυρη θεώρηση, και με έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο στερούμενο θεωρήσεως, πληροί τις προϋποθέσεις εισόδου που καθορίζονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', και στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εν λόγω κώδικα υπό τον όρο ότι η διάρκεια ισχύος του νέου ταξιδιωτικού εγγράφου καλύπτει πράγματι τη διάρκεια της ανώτατης επιτρεπόμενης από τη θεώρηση Σένγκεν διαμονής.

Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, σε συνδυασμό με το άρθρο 13 του κώδικα αυτού, έχει την έννοια ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλουν σε υπηκόους τρίτων κρατών πρόσθετες προϋποθέσεις προκειμένου να επιτραπεί η είσοδός τους στην επικράτεια της Ένωσης.